

Sociologiska institutionen Stockholms universitet

Anvisningar till momentet

Grundläggande sociologisk teori (7,5 hp), Psykologlinjen HT07

Momentansvarig lärare: Sanja Magdaleni

Rum: B 974 (Sociologiska institutionen)

Tel. 08-16 31 84

E-post: sanja.magdalenic@sociology.su.se

Besöks- och telefontid: efter överenskommelse

Kursens innehåll

Kursen syftar till att ge en introduktion till det sociologiska tänkandet och hur sociologiska teorier kan användas i sociologiska analyser av sociala fenomen. Kursen ger en översikt över några klassiska och moderna sociologiska teorier. Centrala sociologiska begrepp som exempelvis handling, struktur, mening, organisation, nätverk, etnicitet, genus och klass tas upp. Särskilt intresse riktas mot sociologiska analyser av den svenska samhällsstrukturen.

Efter genomgången kurs ska du som student kunna:

- redogöra för grundläggande teoretiska utmaningar inom sociologin
- förstå hur sociologisk teori används för att belysa sociala fenomen
- identifiera grundläggande antaganden i olika sociologiska teorier
- genomföra en enklare teoretisk analys av ett socialt fenomen
- redogöra för möjligheter och begränsningar hos olika sociologiska teorier

Undervisning

Momentet består av 4 föreläsningar och 5 seminarier. För att underlätta läsning av litteraturen, introducerar föreläsningarna några av huvuddragen i de aktuella teoretiska perspektiven.

Seminarierna ger möjlighet till fördjupning och diskussion av valda delar av kurslitteraturen samt tillfälle att tillämpa teoretiska resonemang för att förklara några sociala fenomen. För att kunna tillgodogöra sig innehållet på föreläsningar och seminarier förutsätter kursen en mycket ambitiös läsning av kurslitteraturen.

Varje seminarium är strukturerat på följande vis: Först delas studenterna in i 4 diskussionsgrupper. Varje diskussionsgrupp tilldelas sedan en av de diskussionsfrågor som gäller för seminariet. Under den första seminarietimmen ska studenterna diskutera samtliga diskussionsfrågor samt förbereda en kort presentation av den tilldelade frågan. Under resten av seminariet presenterar varje grupp den tilldelade diskussionsfrågan för hela seminariet och leder diskussionen under ca 20 minuter. Gruppen ska försöka problematisera frågan och engagera hela seminariegruppen i diskussionen.

Examination

Kursen examineras genom en hemtentamen. Hemtentamen kommer att delas ut i samband med seminarietillfälle 4 (26 november 2007) och ska lämnas in till momentansvarig lärare (B974) senast måndagen den 3 december 2007 kl.12.

Tentamen består av 4 essäfrågor. Lämplig omfattning för svaren är ca 600 ord per fråga. Var och en ska individuellt formulera svaren på frågorna, som ska inlämnas i form av datorskrivna

utskrifter. Glöm inte att skriva kursens namn (Grundläggande sociologisk teori), namn och personnummer på tentamen! Observera att elektroniskt sända hemtentor inte tas emot!

Hemtentamen betygsätts med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Icke godkänd (IG). För att få betyget Godkänd på tentamen krävs det att

- Alla frågor besvaras, och
- Varje fråga besvaras på ett fokuserat, strukturerat och koherent sätt, samt
- Varje fråga besvaras med god täckning av kurslitteraturen genom tillämpning och diskussion av relevanta teorier, begrepp och analysmetoder.

För att få betyget Väl godkänd krävs att studenten uppvisar hög grad av självständighet. Studenten ska visa prov på god analytisk förmåga samt på ett välgrundat, självständigt och övertygande sätt redogöra för, diskutera och tillämpa relevanta teorier, begrepp och analysmetoder.

Betyget *Icke-godkänd* omtenteras genom salskrivning (datum meddelas senare). Salskrivning gäller även för dem som inte inkommit med hemtentamen.

Litteratur

Ahrne, G., Roman, C., & Franzén, M. (2003). *Det sociala landskapet*. Stockholm: Korpen.

Bauman, Z., & May, T. (2006). *Att tänka sociologiskt*. Stockholm: Korpen.

Andersen, H., & Kaspersen, L. (2003). *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Schema höstterminen 2007

Datum	Tid	Lokal	Innehåll
5/11	13-15	D215	Föreläsning 1
6/11	13-15	B307	Föreläsning 2
12/11	13-16	D207	Seminarium 1
13/11	13-15	B307	Föreläsning 3
19/11	13-16	B307	Seminarium 2
20/11	13-15	B387	Föreläsning 4
21/11	13-16	D315	Seminarium 3
26/11	13-16	B307	Seminarium 4 Utdelning av hemtentamen
28/11	13-16	B307	Seminarium 5
3/12	12	B974	Inlämning av hemtentamen

Diskussionsfrågor för *Grundläggande sociologisk teori* HT07

Seminarium 1

Litteratur:

Bauman & May, inledning samt kap. 1-4.

1. Författarna presenterar en del tankegångar kring *socialisation* där de fäster stor vikt vid internalisering av förväntningar. Reflektera kring dessa tankar och diskutera deras rimlighet, användbarhet och begränsningar!
2. Vad är en *gemenskap* enligt Bauman & May? Hur konstrueras och upprätthålls olika typer av sociala gemenskaper?
3. Hur är *gemenskaper* och *sociala identiteter* sammankopplade, enligt författarna? Exemplifiera!
4. Vad innebär *den moraliska plikten* och hur skiljer sig den som handlingsmotiv från självbevarelsedriften, enligt författarna?

Seminarium 2

Litteratur:

Bauman & May kap. 5-10.

1. Diskutera relationen mellan *kroppen* och *jaget*, med utgångspunkt i de tankegångar som Bauman & May framlägger i kapitel 6!
2. Hur reflekterar Bauman & May kring temat ordning/norm vs. oordning/avvikelse?
3. ”En nation är en imaginär gemenskap” skriver Bauman & May (s. 188). Vad menar de och hur resonerar de?
4. Vad innebär *att tänka sociologiskt*, enligt författarna?

Seminarium 3

Litteratur: Andersen & Kaspersen: kap 1, 2, 5, 6, 7

Ahrne, Roman & Franzén: kap 1-2

1. Diskutera om Marx grundtankegångar (*den materialistiska historieuppfattningen, motsättningar, revolution, klasser* mm) är relevanta när det gäller att analysera och förstå det nuvarande europeiska samhället!
2. Diskutera de huvudsakliga skillnaderna mellan *karismatisk* och *rationell/legal* auktoritet! Ge empiriska exempel på skillnaderna!
3. Simmel ser en konflikt mellan individ och samhälle. Hur framträder denna konflikt i storstadslivet, enligt Simmel? Är Simmels tankar fortfarande giltiga eller ej?
4. Diskutera de olika socio-ekonomiska grupperna som finns i Sverige idag utifrån den beskrivning som Ahrne m.fl. lägger fram!

Seminarium 4

Litteratur: Andersen & Kaspersen: 12, 14, 20, 24

1. Resonera kring Mertons kritik av funktionalistisk teori av parsonsk modell!
2. Goffman menar att vi i samspelet med andra människor försöker styra det intryck vi gör. När är vi "på scen"/*front stage* och "bakom scen"/*back stage* i vårt samhälle? Vad innebär "face work"? Ge exempel!
3. Vad menar Bourdieu med *kulturellt kapital*? Enligt honom genererar fördelningen av det kulturella kapitalet viktiga sociala indelningar. Är detta begrepp ett bra redskap för att analysera social skiktning och stratifiering i dagens samhälle?
4. Diskutera Giddens nyckelbegrepp "*strukturdualitet*". Finns det eventuella likheter mellan detta begrepp och tankar hos Bourdieu?

Seminarium 5

Litteratur: Andersen & Kaspersen: 29

Ahrne, Roman & Franzén: kap 3-4

1. Enligt Ahrne m.fl. har den svenska familjen genomgått stora förändringar under de senaste årtiondena. Hur beskrivs denna förändring? Vilka är orsakerna till denna förändring enligt författarna?
2. Diskutera Dorothy Smiths kritik av och hennes alternativ till den sociologiska traditionen!
3. Diskutera vilka fenomen och processer i skolan (dels som arbetsplats, dels som utbildningsplats) som kan belysas genom att använda begreppet "*könad*"!
4. Enligt Ahrne m.fl. har expansionen av den offentliga sektorn medfört viktiga förändringar i relationen mellan medborgarna och staten. Vilka förändringar rör det sig om, och hur har dessa skett?